דהואיל והניחו אצל דבר המסויים עתיד לזכרו. ולדעת בית הלל אף באופן זה הרי הוא שכחה כל זמן שלא החזיק בו, ומודים בית הלל שאם החזיק בו ואחר כך שכחו שאינו שכחה, כמבואר לקמן מ"ג (רע"ב ד"ה ובית הלל).

משנה ג'-ד'

**ח. שנים שהתחילו לאסוף עמרים באמצע שורה, ושכחו עומר, מתי הוא שכחה ומתי לא?**

שנים שהתחילו מאמצע שורה של עמרים, זה הפך פניו לצפון וזה הפך פניו לדרום, אם לאחר שהתחילו לעמר דלגו עומר ושכחוהו, הרי זה שכחה, דהוא בכלל מה שאמר הכתוב לא תשוב לקחתו (מ"ד, רע"ב ד"ה שנים וד"ה ושבחו לפניהם). אבל אם כשהפכו פניהם זה לצפון וזה לדרום והתחילו לעמר נשאר עומר אחד ביניהם ושכחוהו, אינו שכחה, לפי ששניהם סמכו זה על זה ומתוך כך נשכח (שם, רע"ב ד"ה ולאחריהם).

**ט. יחיד שהתחיל לעמר מראש השורה, ושכח עומר, מתי הוא שכחה ומתי לא, ומדוע?**

יחיד שהתחיל מראש השורה ושכח לפניו ולאחריו, שלפניו אינו שכחה, ושלאחריו שכחה, מפני שהוא בבל תשוב (מ"ג ד'). ועל זה אמרו (במ"ג) שראשי השורות העומר שכנגדו מוכיח, דהיינו, כגון שיש כאן עשר שורות של עשר עמרין מסודרין בשורות מצפון לדרום, והתחיל לעמר בראש שורה אחת ושכח עומר אחד לאחריו, הוי שכחה, כיון שעבר ממנו ועימר עומר הסמוך לו הרי הוא בכלל מה שאמר הכתוב לא תשוב לקחתו. אבל אם שכח עומר אחד או שנים בסוף השורה, דהיינו לפניו, והניחם וחזר והתחיל לעמר מתחלת שורה שניה, אינה שכחה, שאין אני קורא בזה לא תשוב, שאני אומר דעתו לעשות שורה אחרת מאותם שהניח ממזרח למערב. וזה מה ששנינו במ"ג העומר שכנגדו מוכיח, שהעומרים של שורות אחרות מוכיחים על אלו שהניח שלא שכחן, שראויין להתחשב עמהן בשורה אחרת (שם, רע"ב ד"ה יחיד).

משנה ה'

**י. מה הוא שיעור שכחה בפירות והגידולים השונים?**

שני עמרים, שכחה, ושלשה אינן שכחה. שני צבורי זיתים וחרובין שכחה, ושלשה אינן שכחה. שני הוצני פשתן שכחה, ושלשה אינן שכחה (מ"ה).

**יא. מה הן הוצני פשתן?**

כמו שנעקר הפשתן מן השדה נקרא הוצני, שעומד כמו הוצין (רע"ב ד"ה הוצני).

**יב. באלו עוד מתנות עניים מצאנו חילוק בין שנים לשלש?**

שני גרגרים פרט, ושלשה אינן פרט. שני שבלים לקט, ושלשה אינן לקט (מ"ה).

**יג. האם שיעורים אלו הם לכל הדעות, ומה הסברות בזה?**

השיעורים הנ"ל הם כדעת בית הלל. ועל כולן בית שמאי אומרים שהשיעור הוא שלשה לעניים, וארבעה לבעל הבית (מ"ה). וטעמם של בית הלל משום שנאמר לעני ולגר תעזוב אותם, חד לעני וחד לגר, הרי שנים. ובית שמאי דרשו שלשה לעניים וארבעה לבעל הבית, ממה שנאמר לגר ליתום ולאלמנה יהיה, הרי שלשה לעניים (רע"ב ד"ה אלו).

משנה ו'

**יד. האם יש שיעור לגודל העומר לענין שכחה?**

העומר שיש בו סאתים אינו שכחה, שנאמר לא תשוב לקחתו, עומר שאתה יכול להגביהו כולו כאחת ולשאת אותו על כתפו, יצא זה של סאתים שאי אתה יכול להגביה כולו כאחת (מ"ו, רעיב ד"ה העומר).

**טו. שכח שני עמרים שבשניהם יחד יש סאתים, האם היא שכחה?**

שכח שני עמרים ובהם סאתים, לדעת רבן גמליאל אינם שכחה והרי הם לבעל הבית, ולדעת חכמים הרי הם שכחה והם לעניים (מ"ו).

**טז. איזה טעמים נתנו רבן גמליאל וחכמים לדבריהם?**

רבן גמליאל טען לחכמים שהרי מריבוי העמרים מתיפה כוחו של בעל הבית, שהרי שנים שכחה ושלשה אינם שכחה, ואם כן הוא קל וחומר, אט עומר אחד של סאתים אין בו שכחה, קל וחומר ששני עמרים שיש בהם סאתיים שלא יהיה בהם שכחה. וחכמים השיבון לו שאינו דומה, שהטעם שבעומר. שיש בו סאתים אין שכחה הוא מפני שהוא כגדיש, ובגדיש לא שייך שכחה, שנאמר ושכחת עומר, ולא גדיש, מה שאין כן בשני עמרים שהן כשאר עומרים קטנים שיש בהם שכחה (מ"ו, רע"ב ד"ה אמרו לו - ד"ה ככריכות, תפא"י).

משנה ז'

**טז. האם יש שכחה בקמה, ומנין?**

גם בקמה יש שכחה, ושכחת קמה למדנו ממה שאמר הכתוב ושכחת עומר בשדה, לרבות שכחת קמה (רע"ב ד"ה קמה).

**יז. האם יש שיעור בשכחת קמה, ומהו?**

קמה שיש בה סאתים, ושכחה, אינה שכחה (מ"ז). שלומדים שכחת קמה משכחת עומר, מה עומר שיש בו סאתים אינו שכחה, אף קמה שיש בה סאתים אינה שכחה. ושכחת קמה למדנו ממה שאמר הכתוב ושכחת עומר בשדה, לרבות שכחת קמה (רע"ב ד"ה קמה).

**יח. האם צריך שיהיו בקמה סאתים ממש כדי שלא תהיה בה שכחה, וכיצד משערין זאת?**

אפילו אין בה סאתים, אבל היא ראויה לעשות סאתים, אינה שכחה. ואפילו היתה הקמה של שעורים והיתה שדופה עד שנהיו הגרעינים דקות כטופח, שהוא מין קטנית דק מאוד, רואים אותם כאילו הן גסים כשאר שעורים, ואם כשנחשוב אותן גסים כשאר שעורים יהיה בהן סאתים אף על פי שעכשיו שהם שדופות אין בהם סאתים, אינם שכחה (מ"ז, רע"ב ד"ה טופח). אבל בודאי אין משערים שדה של טופח כאילו היה שעורים, אלא משערים אותה כמות שהיא (רע"ב שם).

משנה ח'

**יט. שכח עומר או קמה שכחה גמורה, באיזה אופן לא הוי שכחה?**

הקמה מצלת את העומר ואת הקמה, שאם היתה קמה שלא שכחה בצד עומר ששכחו, מצלת על העומר, שלא יהיה שכחה, שנאמר כי תקצור ושכחת עומר, עומר שסביבותיו קציר הוי שכחה, ולא עומר שסביבותיו קמה (מ"ח, רע"ב ד"ה הקמה). והוא הדין לקמה, שאם שכח קמה והיו ראשי שבלים שלה מחוברים לקמה אחרת שלא שכחה, הקמה שלא שכחה מצלת על הקמה השכוחה המחוברת אליה, ואינה שכחה (מ"ת, רע"ב ד"ה ואת הקמה).

**כ. האם עומר שאינו שכוח יכול להציל על עומר או קמה שכוחים?**

העומר אינו מציל לא את העומר ולא את הקמה, שאם היה עומר שכוח או קמה שכוחה בצד עומר שאינו שכוח, אין העומר שאינו שכוח מציל לא על העומר ולא על הקמה השכוחים (מ"ח, רע"ב ד"ה העומר).

**כא. האם יש שיעור לקמה שיכולה להציל?**

כל קמה שאינה שכחה מצלת, אפילו קלח אחד (מ"ח).

משנה ט'

**כב. האם ובאיזה אופן שכחת סאתים היא שכחה?**

היתה סאה תבואה עקורה וסאה שאינה עקורה, וכן באילן, היתה סאה פירות תלושין אצל סאה מחוברין, או שהיה סאה קמה של שום וסאה קמה של בצלים, או שהיתה סאה שום עקור וסאה שום שאינו עקור, או סאה בצלים עקורים וסאה בצלים שאינן עקורין, ושכחם, אינן מצטרפין לסאתים, אלא של עניים הם (מ"ט, רע"ב ד"ה עקורה - ד"ה והשום). ודעת רבי יוסי שדוקא אם באת רשות העני באמצע, כגון שיש לקט בין סאה לסאה, וכן בכרם יש פרט בין סאה לסאה, אז אינן מצטרפין, ואם לאו, הרי אלו מצטרפין (שם, רע"ב ד"ה אם באת), ואין הלכה כרבי יוסי (רע"ב שם).